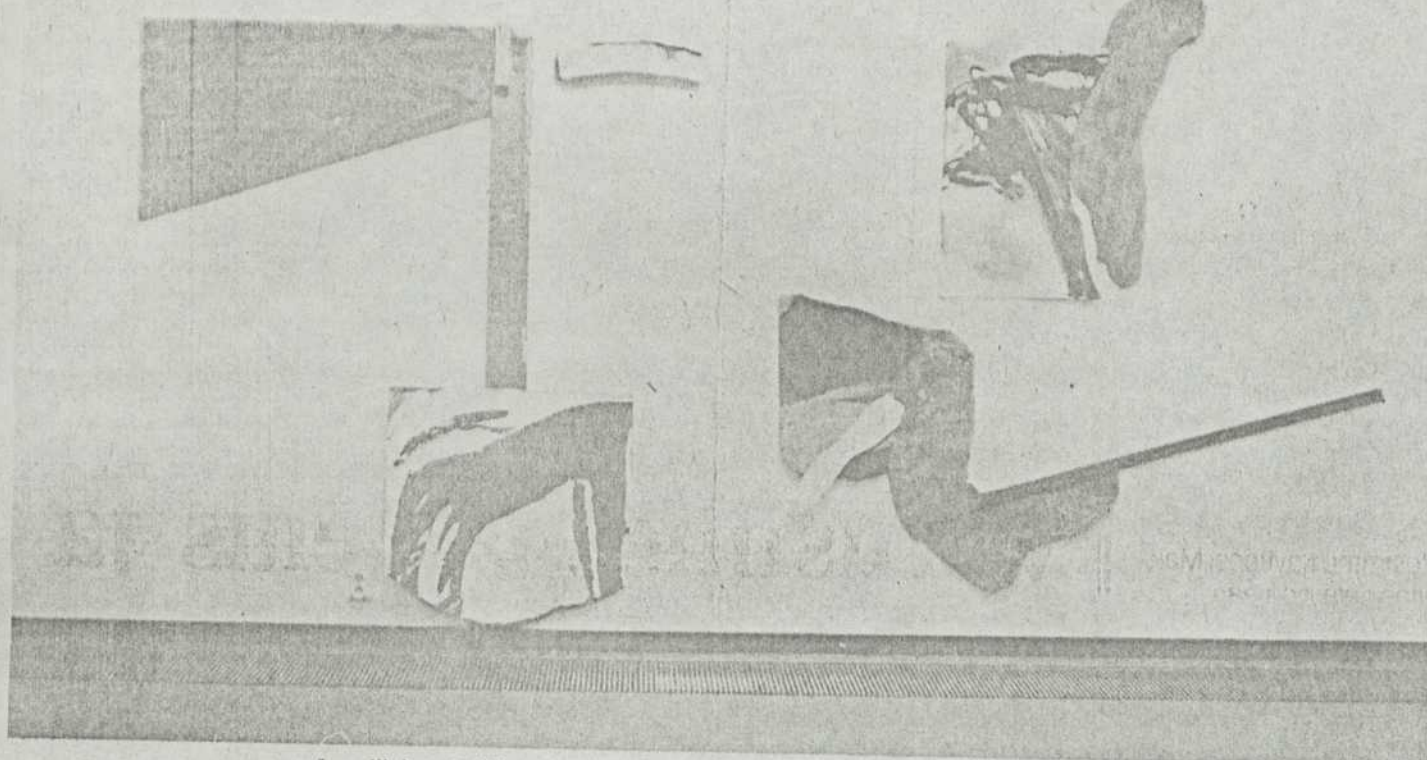

Israelilaisen Judith Levinin lauta- ja vanerisommitelma Ikaros ja Daidalos.

XII Pariisin nuorten biennaali Tampereella

Yksilöllisyys sallii kaiken

Kalkki on mahdollista, mikä ei vierasta Sara Hildénin taidemuseossa Tampereella esillä olevassa Pariisin nuorten kansainvälisten taiteilijoiden XII biennaalissa. Pariisin biennaali on nyt toista kertaa Suomessa. Mutta vaikka kalkki ei ollutkaan kaunista, mikään ei tehnyt juuri kipeäkään. Siinä nykytaiteen koko kuva: kaiken salliva yksilöllisyys.

Näyttelyssä on vain otos viime vuoden lopulla Pariisissa esillä olleesta biennaalista, mutta silti tarjonnan määrä on omaksumiskyvyn rajoilla. Esim. tunteiden mittasten videostysten tai kymmeniä valokuvia sisältävien sarjojen perinpohjainen tarkastelu vaatii aikaa ja syventymistä. Esillä on taiteilijoita kaikilta mantereilta yhteensä 25 maasta.

Millaista sitten on nuori (kalkki tekijät ovat alle 35-vuotiaita) taide tänään? Kalkki tyyliunat ja materiaalit ovat esillä, naturalismista abstraktismiin, valokuvasta videon ja huovasta muovalluvahaan.

Suomalaisia taiteilijoita on näyttelyssä viisi: Martti Alha bambusävelstoksillaan, Maija Kanerva tilateoksineen, Leena Luostarinen naivistisine öljy-maalauksineen Olli Lyytikäinen polaroid-kollaasillaan (joka muuten oli viimeisen Uuden Ajan Aura -lehden kansialheena) ja Marika Mäkelä abstraktisine hiekkakryyllimaalauksineen.

Näyttelyn suuruuden vaikutelmaa korostavat lukumäärän lisäksi myös monet suurikokoiset teokset. Heti sisäänkäynnin edessä on vastassa ranskalaisen Michel Paysantin tilateos Tilkerin metsästä, yhdeksän nelömetrin alustalla lepää loikkaan jähmettynyt tilkeri, jonka suusta purkautuu ohuista peltikäärästä muodostettu karjaisu. Ko-

hollaen olevat peltisluetit kiertävät valtavan ympyrän tilkerin taakse, jossa ne saavat vähitellen ihmisen hahmon. Tilkeriä lähimmät ovat jo tummia kehäsmiehiä, jotka ahdistelevat eläintä. Teos tekee voimakkaan toiminnallisen ja sarjakuvamaisen vaikutelman.

Samankaltaisen sarjakuvallisuus heijastuu myös yhden laajan seinäpinnan täyttävästä niinikään ranskalaisen Rollino Gasparin muovalluvahateoksesta. Sen iloisesti kiemurtelevat värikkäät muovalluvahat muodostavat pari kertaa Cesannen kasvopliirteet. Tämä on samalla todellista kertakäyttötalutetta: vaha on kiinni suoraan seinässä eikä teosta voi siirtää sitä purkamatta, mikäli se halutaan muualle, taiteilijan on mentävä tekemään se!

Kiehtovimmaksi tilateokseksi tai velstokseksi, raja on häilyvä, koin Maija Kanervon mahtavan köysisommitelman Suuri tuulikannel. Se on kuin suoraan Rauta-ajan lavasteista ja tekee vaikutuksen ehkä juuri siksi. Teosta ympäröi lisäksi miellyttävä tervan tuoksu. Tuoksutalutetta ... Tuulikanteleen seivä on norjalainen John Audun Haugen viikinkimielleyhtymän herrättävä Nimetön (Suuri vene) hämmästyttävän samankaltaisine ominaisuuksineen.

Suurikokoisiin pylväsalhemiin ovat päätyneet irlantilainen Kathy Prendergast, ruotsalainen (kajaanilaissyntyinen) Kajsa Mattas ja italialainen Luigi Manolfi.

Mutta toki mahtavien vastapainoksi löytyy pientäkin, mm. irlantilaisen Magnus Gudlaugssonin kolmen leikatun vahteralehden sarja sekä ranskalaisen Philippe Favierin lystikkäät minimilatytyiset siirtokuvakoelmat, joiden sijoitus suurelle

vaalealle taustalle muutti katse-luolamystä etäisyyden mukaan. Molemmat olivat ristinneet kollaasinsa Nimettömäksi.

Maalauksissa tyyli-variantit ovat niinkään laajat kolumbia-LAISEN Antonio Barreran realismista länsisaksalaisen Hartmut Neumannin ekspressionismiin ja suomalaisen Marika Mäkelän abstraktionismiin.

Maalauksen, velstoksen ja valokuvan välimuodoksi voitaneen kutsua ranskalaisen George Rouseen valokuvia maalatusta huonetoilista ja belgialaisen Ludo Geylselin valokuvia käsitellyistä ihmisistä, joiden makaaberiuudessa on rujoa vihätyä.

Ihmistä, yhteiskuntaa ja maailmaa peilaavat selvimmän näyttelyn valokuvat. Eritoten chileläiset kuvaajat ovat tallentaneet maansa riipalsevaa menneisyyttä ja nykypäivää. Sota ja sodanuhka ovat selvästi tämän päivän teemoja, mutta tässä näyttelyssä ne ovat selvimmän ja tehokkaimmin esillä vain ranskalaisen Claude Levequen

valokuvien ja panssarivaunujen pienoismallien kollaasissa. Valokuvissa näkyy sodan synkkä todellisuus, pienoismallit taas tekevät sotakoneista harmittoman harrastuskohteen.

Video tuo vuosisatamme taiteeseen uuden välineen, joka tuntuu olevan jo runsaassa käytössä. Näkemäni videoteokset olivat kuitenkin lähinnä tylsiä. Fantasia sekä äänen (musiikin) kuvan yhdistäminen, jossa rockvideot ovat saaneet alkaen yhtä ja toista, puuttuivat jokseenkin täysin.

Mitä tästä koosteen koosteesta lopulta jää? Ainakin tinki-mätön yksilöllisyys. Uutuus? Se on suhteellista.

Jälkijätöksenomaisesti tulee mieleen se, kuinka moni teos oli saanut nimekseen vain Nime-tön. Pyrkivätkö taiteilijat yksilöllisyytensä vastapainoksi jättämään täysin anonyymien kentan tulkinnolle?

Näytely on avoinna 27. 2. saakka.

Hannu Karjalainen

KARJALAINEN

2. 1983

KARJALAINEN

5. 2 - 83